

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnistvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniha (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 149.

V Ljubljani, v ponedeljek 4. julija 1892.

Letnik XX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 2. julija.

Stavbeni obrti.

Razprava o stavbenem zakonu se je danes čudno zasukala. Vsled velike zadrege, v katero je bil v zadnji seji prišel vladni zastopnik baron Plappart po Ebenhochovih vprašanjih, vrnil se je včeraj ministrijski predsednik grof Taaffe na Dunaj in se danes precej v pričetku seje toplo potegnil za Plapparta, češ, da je bila vlada svojim zastopnikom naročila, kolikor mogoče delati na to, da se z velikim trudom sestavljeni vladni predlogi in odsekovi sklepi ne izpremenijo. Zato se je Plappart v zbornici in v odseku potegal za pravice stavbenih mojstrov in se protivil Zallingerjevemu predlogu. S sprejemom njegovim je načrt bistveno izpremenjen, zato je dobil Plappart avtoritativno pooblastilo izjavljati, da so vsled tega gledé potrditve zakona nastali nasprotni pomisleki.

Po tej izjavi je le malo upanja, da bi v gospodski zbornici obveljal § 2. po nasvetu Zallingerjevem, marveč bo skoraj gotovo zopet sprejet v svoji prvotni obliki; s tem bo sicer ustrezno zedinjeni levici in njej privrženim stavbenim mojstrom, ali malim stavbenim obrtnikom zapoje mrtvaški zvon, zato zagovornikom malih obrtnikov na ta način izpremenjeni zakon nikakor ne more ustrezati, in za obrtnike same je sedanje stanje boljše, kakor bi postalo po novem zakonu. Iz tega razloga se konservativni klub za ta zakon ne more več ogrevati in hoče v tretjem branju proti njemu glasovati.

Prav istega mnenja so Poljaki in Čehi. Pri tretjem paragrafu predlagal je namreč baron Widmann, da naj deželna vlada ne določuje izvzetih krajev s pritrditvijo deželnega odbora, ampak le zaslišavši ga. Pri glasovanju je v istini obveljal ta predlog Widmannov, kar je Poljake tako razbu-

rito, da so prav slovesno tukaj naznanjali, da odslej glasujejo proti vsem paragrafom in v tretjem branju proti celemu predlogu.

Enako izjavo, kakor Pininski in Jaworski za Poljake, dal je dr. Kaizl v imenu Čehov, rekši, da v tretjem branju tudi oni glasujejo proti zakonu. Engel in Zucker sta namreč pri tretjem paragrafu predlagala, da naj imajo zidarski mojstri v zaprtih mestih gledé zidarskega dela isto pravico, kakor na deželi, ali ta predlog ni obveljal in je Čehi spravi v nasprotstvo. Tako torej tri velike stranke nasprotujejo zakonu, ki je vsled tega v nevarnosti, da utegne pri tretjem branju odklonjen biti. To branje bo najbrže v torek, zato so razne skupine povabile vse odsotne poslance, da naj k tej seji gotovo pridejo, ker je le tedaj mogoče zmagati, ako se obilno udeležijo glasovanja. Z nasprotnim glasovanjem pa omenjene skupine nečejo samo pokazati, da ne gre iz postrežljivosti do levičarske stranke prezirati vseh klubov. Levičarski listi že danes tožijo, da utegne zakon o stavbenih obrtnih pasti pod klop, dasi še ne slutijo, da hoče s Poljaki in Čehi tudi konservativni klub v tretjem branju glasovati proti njemu.

Rešenih je bilo danes pet paragrafov, potem se je pričela razprava o §§ 9. do 13., ki zadevajo dokaz zmožnosti za razne obrte. Ob 1/5. bila je seja sklenjena in se razprava o tej zadevi in menda tudi dovrši v ponedeljek, tako da pride tretje branje na vrsto v torek.

Druge reči.

Danes je naznanjal prvi podpredsednik Chlumecy, da je šel predsednik dr. Smolka v toplice.

Dalje je bilo izročeni zopet nekaj samostalnih predlogov gledé državne podpore vsled uim in cela vrsta interpelacij, izmed katerih omenjam le dveh; češki poslanec Slama je namreč vprašal, kako ga je mogel pri nekem ljudskem shodu zavračati vladni komisar, ker je rekel: „Živio naš češki kralj!“ Dr. Ebenhoch pa hoče vedeti, kako je mogel pri

neki porotni obravnavi v Dunajskem Novem Mestu državni pravdnik trditi, da se otroci v šolah iz katekizma učé samo verskih resnic, pravnosti pa ne.

Levica v škripcih.

Te dni vrše se pogajanja mej levico in vlado zastran glasovanja o vravnavi valute. Glavno ulogo seveda ima grof Kuenburg, ki posreduje mej levičarji in grofom Taaffejem. Kako se vrše ta pogajanja, o tem molče listi, prav ugodno za levičarje ne, vsaj njih listi neso posebno zadovoljni. Vladni časopisi pa tudi tako pišejo, da levičarji ne morejo imeti posebnega upanja, da se njih želje uresničijo. Na srce jim pokladajo, da je valutno vprašanje čisto gospodarsko vprašanje, ki se mora obravnavati čisto brez vsacega postranskega vpliva. Spominjajo jih, da je baš levica najbolj dosedaj naglašala, kako velike važnosti je ta stvar za državo, in da bi torej ne bilo patrijotično, ko bi zaradi političnih pomislekov to važno zadevo prepredili.

Levičarji sedaj lahko vidijo, da so se malo presnglili. Če pogajanja z vlado ne bodo ugodna, bode njih veljava dokaj pala. V opozicijo levičarji itak ne marajo iti. Posebno proti vravnavi valute ne marajo glasovati. Zamerili bi se liberalnim židovskim kapitalistom, ki jih najbolj podpirajo pri volitvah. Dovolj je že znano, koliko so židovski bogatini plačali samo za volitve na Dunaju. Židovski kapitalisti so baš od vravnave valute pričakovali največje koristi; ako levica to prepredí, potem nema za financiranje njen obstanek posebne važnosti.

Brez podpore kapitalistične stranke bi sedanja levičarska stranka kmalu dogospodarila. Po vseh nemških volilnih okrajih nemški nacionalci in protisemitje dobivajo vedno več vpliva. Liberalci se jim le s tem branijo, da imajo več denarja pri volitvah na razpolaganje. Naj usabnejo še denarni viri, pa bode konec liberalni gloriozi.

Tudi si Plener ne bode na svojo glavo nakopal madeža, da nasprotuje blaginji države, da so mu

LISTEK

Popotni spomini.

Zapisal Fr. F.

(Dalje.)

Opatija je najdivnejši kraj hrvaškega Primorja, prava hrvaška Nica. Prekrasne vile, zimovišča, hoteli, bujno cvetje in tropično rastlinje krasi kraj, da se ni moči nagledati. Najkrasnejša je gotovo „villa Angiolina“. Dražesten park je okrog nje ter sega prav do morja.

Vstopivši mislimo, da smo dospeli v nov svet. Kar cel gozd lavorik, cipres, ceder in smokev nas sprejme v hladilno senco. Lape, posute steze se vijó med umetno zvrščenimi gredicami, posejanimi z najrazličnejšimi cveticami.

Sredi med njimi pa razteza svoje iglaste mesnate liste — oblasten kaks, ali njemu slična „Araucaria imbricata“.

Ob morju se razteza ograja. Iz morske globine pa štrlé pečine in čeri, vse razbrzdane in izprane po valovih, kateri igrajo ob njih. Odtod je krasen razgled čez morje do otokov Krka in Óreza.

Tudi krasen vodomet brizga kristalne curke kvišku, v tolmunu pa plavajo zlate ribice. Okrog

so po sencah klopi, na katerih je toliko prijetno sedeti ter srkati sveži, morski zrak, okušati omamljivi vonj raznobojnih cvetic ter se čuditi mogočnim, 10—12 metrov visokim magnolijam (magnolia grandiflora), lepim aloam, ameriškanskim tulipanom in japonskim kutnam, katerim se svetijo usnjati listi, kakor v Himalaji ali Japanu.

Mogočna stavba je tudi „Kvarnero“, ki ima 56 sob za bolehne bogatine, ki obiskujejo po letu morske kopeli, po letu se pa umaknejo tja hudemu mrazu. Nedavno je sezidala nov sanatorij južna železnica.

Dolgo časa smo hodili po tem zemeljskem rajju ter se nikakor nismo mogli dovolj načuditi in nagledati krasote, katero proizvaja človeška roka, skrbno podpirana po prirodnih sredstvih in ugodnostih.

Drage volje pritrdimo pesniku, da

„Tu se dražest sa razkojšem opaja,
Zemlja nosi sliku raja.“

Po obedu smo se pa ločili. Omenjeni trije gospodje so se vrnili skozi Volovsko proti postaji, da so se popeljali zvečer zopet domov, midva sva jo pa krenila dalje proti Iki in Lovranu. Ker je bilo zeló vroče, šla sva v morsko kopel, da se malo ohladiva. Želel sem to toliko bolj jaz, ker jim je bilo tačas prvokrat stopiti v morje. Morje je bilo

lahno hladovito, kakor navadno vsako popoldne. Voda je bila prav mlačna. Sprva sem se nekoliko bal. Ko sem pa videl prijatelja, kako je z veseljem rezal valove, spustil sem se za njim in kmalu sva plavala precj daleč od kraja.

Kar naenkrat se pridrvi nekoliko večji val, — kaj vém, kje se je vzela, — ter pljusne kaj krepko čez mojo glavo, — in tedaj sem prvič pokusil morsko vodo. Dolgo časa nisem mogel izpregledati. Potem sem jo pa hitro popihal proti kraju v toplice, misleč, — „sapienti sat!“

Iz Opatije sva šla ob lepi poti skozi Iko, kjer je malo pristanišče, proti Lovranu. Nekoliko pred vasjo sva jo zavila navkreber po zeló kameniti in dokaj strmi poti — ob vzhodu Učke — kvišku proti Poljanam.

Poldrugo uro sva krevsala po kamenju, predno sem zagledal zaželeno Poljane. Toda to ime ni nikakor „nomen omen“, marveč uprav nasprotno. Če omenim, da ni v celi vasi nobenega voza, da morajo vse ali sami ali pa z osli znositi od blizu in daleč, bodi dovolj, da si vsak lahko misli nekoliko o naravni legi teh Poljan. Skoro edin, a v dobrih letinah dokaj izdaten pridelek daje trta, od katere pridelujejo izborno kapljico črnine.

Posamezne hiše so porazstavljene precej daleč na okolu po pobrdju, da gledajo druga čez drugo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. julija.

(Osebnostna vest.) Predsednik graškega nadsodišča dr. vitez Wasser je šel na večtedenski odpust v Vetrinje na Koroškem. Vodstvo nadsodišča je prevzel podpredsednik dr. pl. Schneider.

(Konec šolskega leta.) C. kr. mestni šolski svet je določil, da je tekoče šolsko leto na mestnih ljudskih šolah ljubljanskih skleniti v sredo, dne 13. julija.

(Občinski svet ljubljanski) ima jutri, 5. julija, ob 6. uri zvečer sejo. Dnevni red: I. Oznano predsedstva. — II. Finančnega odseka poročilo o mestne blagajnice in z njo združenih fondov računskih zaključkih za 1891. l. — III. Stavbinskega odseka poročilo o gradnji novega kanala na Marije Terezije cesti. — IV. Poročilo odseka za olupšavo mesta o mestnega vrtarja predlogu, da bi bilo narediti hišo za pomnoževanje rastlin. — V. Poročilo odseka za mestno godbo.

(Izlet „Glasbene Matice“) na Bled se je včeraj izvršil v vsakem oziru v popolno zadovoljnost udeležencev, katerih se je zjutraj s posebnim vlakom odpeljalo nad 300. Vreme je bilo prekrasno in gotovo ostanejo vesele ure v rajskem Bledu vsakemu izletniku v najlepšem spominu. Ob 10. uri je preč. gosp. I. Razboršek, dekan v Gradu, po slovesni sv. maši v cerkvi na otoku blagoslovil kapelico lurske Matere Božje, katero je dal zgraditi knez Windischgrätz na obrežji otoka. Ob 1/2 12. uri je veleč. g. o. Hugolin Sattner daroval sv. mašo, katere so se vdeležili izletniki. Pri sveti maši je pel izvrstni moški zbor „Glasbene Matice“, dve krasni soli pa obče znana vrla člana „Matice“, blag. gospa Franja Gregoričeva in g. Razingar; petje je spremljal na orglah g. Hoffmeister. Ob 1. uri je bil v Lujzinem hotelu obed, katerega se je vdeležilo nad 140 izletnikov. Dasi med obedom ni bilo običajnih napitnic, vendar je bilo med gosti živahno, neprisiljeno veselje, ki je doseglo vrhunec, ko so odmevale krasne slovenske pesni po divni okolici. Vrstili so se moški in ženski zbori, posebno pa so iznenadili občinstvo operna pevca gg. Tertnik in Nolli v prelepi pesni „Bodi zdrava domovina“ in kvartet: gospici Vrhunčeva in Moosova ter gg. Razingar in Dečman. Le prehitro je potekel čas izletnikom, ki so po 7. uri morali zapustiti divni Bled ter vrniti se na leško postajo.

(Konservativno obrtno društvo v Ljubljani) priredi v nedeljo, 10. julija t. l., ob 5. uri popoldne v Šentvidu nad Ljubljano v dvorani „katoškega rokodelskega doma“ VIII. redni shod. — Vspored: 1. Nagovor in poročilo načelnikovo. 2. Obrtne zadeve. 3. Slučajnosti. Zborovanje vršilo se bo ob vsakem vremenu. Po zborovanju prosta zabava v gostilni pri „Kraljiču“. K temu velevažnemu zborovanju vabi nujno vse gg. člane in prijatelje društva. ODBOR.

(Na graškem vseučilišču) sta bila danes promovirana doktorjema medicince g. Ant. Pregel, sekundarij v tukajšnji bolnišnici, in g. V. Goltsch iz Ljubljane.

(Čudno svečanost) je praznoval v petek zagrebški list „Obzor“. Ta dan ga je namreč zadela 500. konfiskacija. Najhujše leto zanj je bilo 1887, ko je bil zaplenjen 90krat. Letos je bil zaplenjen že 17krat. Ta petstota konfiskacija dokazuje, kaka je tiskovna svoboda na Hrvatskem.

(Družba sv. Mohorja.) Poroča se nam: Znano je, da naši slavni družbi sv. Mohorja še vedno nedostaja primerne poslopja in da so njeni upravitelji v razpolaganje le jako tesni, nedostatni prostori v družbini hiši na Benediktinskem trgu v Celovcu. Neumorni odbor se že več let sem jako požrtvovalno trudi, da bi priredil za družbo primerno hišo, a njegov trud je doslej ostal brezuspešen zlasti zaradi trmoglavosti celovškega mestnega odbora, kojega pa pri tem ni vodila korist mesta, marveč osebne „liberalne“ mrznje posameznih odbornikov! — Še le letos dognale so se končne obravnave med mestnim zastopnikom in družbinim odborom. Mestni zbor je gradnjo nove hiše privolil s pogojem, da družba na svoje stroške preloži kanal, ki teče sedaj pod stavbinim prostorom, a mesto jej zato brezplačno odstopi nekaj za stavbo potrebnega zemljišča. Družbin odbor je z gradnjo nove družbine hiše te dni pričel. Najprej bode treba preložiti mestni kanal, potem pa se takoj prične z zidanjem podstave za novo hišo. Delo je prevzel celovski stavbinski podjetnik Fr. Madile. Letos bodo zgradili

„Heller“ ali pruski „Pfennig“ v slovenščini „bor“, ker čeravno ima slovensko koreniko, vendar spominja preveč v dvoglasju na laščino, ki imenuje v Primorju najmanjši drobiž tudi „boro“. Tudi „vinar“ mi ne ugaja, ker pomeni dunajski denar (aus Wien, češko „vidensky“ ali dunajski). Za vzajemnost jugoslovansko bi bil menda najbolj primeren staroslovenski izraz: „penez“ ali „penezek“, ako bi hoteli tudi Srbo-Hrvatje sprejeti isto besedo radi vzajemnosti. Izključno slovenski izraz bi bil pa „belič“, ki se pogostoma sliši in je veljal četrt starega kraljarja (od 1816. leta). Utegnil bi ugajati za vzajemnost jugoslovansko tudi dosihmal rabljeni novčič s pritiklino „kronini novčič“. Naj se še kdo drugi strokovnjak jezikoslovec oglasi o tem predmetu ter stalno določi dotični izraz. Sicer naj se izvoli katerikoli primeren izraz za to, voščim le, da bi došlo iz dunajske kovnice prav mnogo novega denarja med naše ljudstvo, ki se itak čudi, odkod to, da je čedalje manj denarja videti, dočim ga na Dunaju vedno dan za dnevom v veliki množini kujejo in tiskajo bankovce! (Konec sledi.)

Iz Zagreba, 1. julija. Z razpustom zagrebškega mestnega zastopstva je pokazala hrvatska vlada, koliko zna ceniti svobodne ustavne vredbe. Mnoga mesta v avstro-ogerske državi z nemškimi ali pa z madjarskim zastopstvom sklepajo zaključke, ki so naperjeni naravnost proti obstanku sedanjega ustava, pa se jim zato nič ne zgodi. Le če Slovan pokaže, da tudi on želi svobodo in da hoče biti ravnopraven z drugimi državljani, tedaj se vzdigne truma lažiliberalcev ter udrihajo po ubogem Slovanu. Tako je tudi z zagrebškim zastopstvom, ki je hotelo pokazati s svojim sklepom, da je hrvatski narod ravnopraven z madjarskim in da je bila dolžnost hrvatskega bana, da bi bil on vodil hrvatske deputacije pred kralja, ne pa ogerski ministerski predsednik, ki nima z našimi avtonomnimi posli ničesa opraviti.

Celo vladni list, „Narodne Novine“, je priznal, da ogerski ministerski predsednik ni tudi hrvatski, kajti v avtonomnih poslovih je ban najvišji upravitelj. Po tem takem bi bil moral hrvatske deputacije le ban voditi, ne pa ogerski minister. To se pa vendar ni zgodilo, nego je ban popustil zavoljo sloge, češ, bo lepše, ko bodo vse deputacije složno predstavljene svojemu kralju. Ali pri tem se vendar ni ravnalo po tem, kakor tolmači postavo uradni list, nego tako, kakor so hoteli Madjari. In mestno zastopstvo zagrebško, ki se je strogo postavilo držalo, je radi tega razpuščeno. Vrh tega pa so madjarski časopisi v zadnjem času tako drzovito in prosto pisali proti mestnemu zastopstvu zagrebškemu, da se moramo čuditi, kako še sploh zunanji svet kaj ceniti more madjarski narod. Takih surovostij, takega obrekovanja in ovadustva menda ne pozna časopisje nobenega kulturnega naroda. Tukaj nam ni mogoče spuščati se v podrobnosti tega pisarenja, nego samo to omenjamo, da so madjarski časopisi proglasili zagrebško mestno zastopstvo za nelojalno in revolucionalno.

Ko bi bila to resnica, bil bi Zagreb že v obsebnem stanju, kar pa, hvala Bogu, še ni in tudi ne bode potrebno, kajti v kratkem bodo razpisane nove volitve, kar je že vladni poverjenik oglašil zagrebškemu prebivalstvu. Ko bi bilo po želji vrednikov madjarskih, moral bi ostati Zagreb tako dolgo pod vladno kraljevega komisarja, da bi se končno izročil popolnoma v roke vladne. Ali vlada se mora držati postav, pa bode zato volitve v kratkem razpisala, in prebivalstvo bode končno odločilo, ali je tudi glavno mesto sporazumno za madjarsko državno idejo ali ne. Zagreb je zdaj še edina narodna trdnjava, ki ni še upognila svoje glave v kljub vsemu pritisku, pa se nadejamo, da bode tudi pri novih volitvah zmagal v boju.

Zadnje nedeljo je imel klub biciklistov „Zagrebškega Sokola“ veliko svečanost. Priredil je namreč na velikem dirkališču javne produkcije, na katere je povabil biciklistna društva iz sosednih dežel. Udeležili so se te svečanosti biciklisti iz Celjske, Gradca in Trsta. Pri najlepšem vremenu se je zbralo do 3000 ljudi, med njimi sam ban, ki so pozorno gledali izvrstne kolesarje v natecanju za nagrade, katere so se po dovršenih vezbah delile zvečer, predno se je začel sijajni ples v čast gostom. Zagrebško občinstvo se posebno zanima za to vrsto „gimnastičnih iger“, ki ne razveseljujejo samo duha, nego okrepljujejo tudi telo, pa je nade, da bode bodoča skupščina še mnogo sijajnejša, nego je bila letošnja.

kanal in zidali hišo do podzemlja (souterraina). Prihodnje leto bodo hišo dozidali in l. 1894. preseli se, ako Bog dá, družbina uprava iz sedanjih, povsem neprimernih prostorov v novi svoj hram, ki bode v ponos naši prvi narodni družbi, v čast vsemu slovenskemu narodu in v kras celovškemu mestu! Neutrudnemu odboru pa, ki tako vsestransko in s tolikimi vspehi skrbi za procvet družbe sv. Mohorja, želimo od vsega srca, da srečno dožene svojo vzvišeno namero: da srečno dogradi novo poslopje. Uverjen sme biti, da mu bo zato vedno hvaležen ves slovenski rod, kojega ponos je slavna družba sv. Mohorja! „Vivat, crescat, floreat!“

(Vsled svetovne poštne pogodbe) med posameznimi državami bode od sedaj znašala poština za navadna pisma, ne čez 15 gramov težka, bodisi v katerokoli tujo deželo na svetu poslana, le 10 kr., za listnico tudi kamorkoli na tuje 5 kr., in za tiskovine, naj gredó iz države kamorkoli na zemlji, od vsakih 50 gramov 3 kr. Vizitnice, če se bodo na njih nahajale samo običajne črke: p. f. — p. c. — p. p. c. — itd., sprejemale se bodo kot tiskovina, ne več kot pisma. Od malih zneskov do 10 gld., poslanih po nakaznicah v kak kraj Avstrije, plačati je odslej le 5 kr., in če gredó v kako tujo državo, 10 kr.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda) je imelo dne 25. junija svojo LVII. sejo. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Ivan Hribar, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. J. Vošnjak (blagajnik), Anton Žlogar (zapisnikar). Vsled prvomestnikovega pojasnila se je dovolila mala odškodnina pisarju za nujne družbine pisarije. — Šolski občini se je določila primerena podpora v denarju. — Goriške moške podružnice nasvêti gledé osnove novih šolskih zavodov se odobré in obljubi izdatna pomoč. — Gledé tržaških družbinih zavodov ukrene se v zmyslu poročil ondotnega moškega načelnikstva. — Istotako radi novega zabavišča na Greti. — Novi pokrovitelji: Marin Luka, posestnik v Proseku; Ivan Gerdol, posestnik v Škorclji; Karlo Miklavčič, župnik v Žminju v Istri in dr. Fran Stor, odvetnik v Ljubljani, se radostno vsprejmó ter se določi, da se jim vpošljejo vsprejemnice in vodstvene zahvale. — Radi snovanja podružnic po Istri naznani se v Pulj vsled ondotnega vprašanja vodstveno menenje. — Še nekaj prošenj radi knjig je bilo uslišanih. — Kraj letošnji skupščini se določi Postojina. Vsled prijaznega odziva ondotnega podružničnega načelnikstva bode skupščina v četrtek, dne 28. julija po običajnem vsprejemu, kateri se bo pravodobno razglasil. — Slavna načelnikstva se uljudno vabijo, da vpošljejo poročila o stanju podružnic za glavni izkaz. Blagovolé naj pristaviti pri častitih odbornikih tudi njih značaj in poštne postaje, ker je to pri vodstvenih pošiljtvah potrebno in se také lahko ogne neljubim pomotam. — Istotako gledé zastopnikov ob veliki skupščini. — Od podružnic, ki so dozdej zborovale, zglašanih je že krog 20 za skupščino. — Slavna uredništva slovenskih časnikov uljudno prosimo, da o tej vodstveni seji poljubno objavijo.

(Iz Starega Trga) pri Ložu se nam piše: Danes dne 2. julija je bil pri nas zopet izvoljen županom g. Frančišek Perušek. — Danes popoldne je začelo goreti v Prezidu. Starotrško gasilno društvo je hitelo na pomoč.

(S Toplic) na Dolenjskem se nam piše: Akoravno je v minolem mesecu rožniku skoraj vsak dan deževalo, vendar je prišlo v kopalnišče zdravja iskat 169 oseb. Nadejati se je, da bodeta mali in veliki srpan ugodnejša za topličarje in pričakuemo mnogo gostov.

(Državna višja gimnazija v Celovcu.) Došlo nam je naslednje poročilo: Na celovski c. kr. gimnaziji sklenilo se je šolsko leto minulo soboto dne 2. julija na običajen način. Minulo šolsko leto bilo je prvo v novem gimnazijskem poslopju, ki se je jako slovesno otvorilo dne 19. septembra 1891. l. Podučevalo je minulo leto vkupe 26 učnih močij, in sicer 1 vodja, 9 profesorjev, 3 gimnazijski učitelji, 6 suplentov, 7 pomožnih učiteljev. I. do IV. razred so bili razdeljeni v paralelke. — Slovenščina podučevala se je v 2 oddelkih za Nemce in v 4 oddelkih za Slovence. Učili so jo gg.: J. Skarbia (I. odd. za Nemce), J. Scheinigg (II. odd. za Nemce in I. odd. za Slovence) in dr. J. Sket (II. do IV. odd. za Slovence). — Pismeni zrelostni izpit vršil se je od 9. do 15. junija; ustni se vrši od 4. do 7. julija pod predsedstvom deželnega

šolskega nadzornika dr. J. Gobana a. Slovenska pis-
mena naloga se je glasila: „Da, ima domovino
Avstrijan — In ljubijo in vé, zakaj jo ljubi.“
(Schiller-Cegnar.) Pismeni izpit je delalo 30 osmo-
šolcev. — Začetkom šolskega leta 1891/2 vstopilo
je 440 dijakov, med letom izstopilo 22, koncem leta
bilo 412. — V Celovcu je bilo rojenih 86 dijakov,
na Koroškem sploh 262, na Štajerskem 28, na
Kranjskem 5. — Po narodnosti je bilo 347
Nemcev, 66 Slovencev, 1 Lah. Razvidno je,
da je število Slovencev veliko premajhno; moralo
bi jih biti vsaj 130! Da je njih število tako ne-
znatno, uzrok so pač naše nezmislne ljudske šole,
ki slovensko dečo v pravem pomenu besede trapi,
namesto da bi jo likale! — Po veroizpovedanju je
bilo 404 katoličanov, 10 luterancev. — Učni
uspehi so bili: I. red z odliko je dobilo 65 di-
jakov, I. red 259, preskušnjo smé napraviti 32 di-
jakov; II. red je dobilo 43, III. red 11; zaradi bo-
lezni smejo napraviti preskušnjo 4 dijaki. — Sol-
nine je plačalo 200 dijakov v kupe 5767 gld. 50 kr.
Drugih plačal so imeli plačati 1106 gld. 40 kr. —
Slovenski poduk je razven Slovencev obiskalo tudi
17 Nemcev; italijanski poduk 36 dijakov, risanje 48,
telovadbo 158, petje 66 dijakov. — 45 dijakov je
imelo štipendij v skupnem znesku 4244 gld. 45 kr.
— Dijaško podporno društvo je imelo
dohodkov 1790 gld. 9 kr, stroškov 1569 gld. 17 kr.
in ima sedaj premoženja 9788 gld. 97 kr. 96 di-
jakom se je razdelilo obleke za 587 gld. 50 kr. —
Prihodnje šolsko leto se začne dné 18. sept. t. l.
— XLII. letno poročilo, ki ga je gimnazijsko
ravnateljstvo izdalo za minulo šolsko leto, obsega
spis: „Zur Geschichte des Gymnasiums in Klagen-
furt“, spisal prof. Norb. Lebinger (str. 3—26), in
šolska poročila (27—68). Letno poročilo je jako
lepo tiskala tiskarna družbe sv. Mohorja.

(Nesreče.) Včeraj je davkarski pristav v Škofji
Loki, g. Adolf Volovšek, na izletu proti Pod-
nartu padel tako nesrečno z neke višine, da je vsled
ran umrl. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Pod-
brezje. — Dne 29. junija je posestnik M. Mravlja
iz Hetravel v kranjskem okraju padel s češnje in
kmalu nato umrl. — Dne 27. junija je v Reki
padel s krova fregate „Cesaričinja Štefanija“ mornar
Korošec ter zginil v morju. Bržkone je med
padcem z glavo ob železje, ker so našli krvav sled.

Telegrami.

Dunaj, 3. julija. Cesar se je včeraj
zvečer odpeljal v Monakovo. Za ponesrečence
vsled uim na Nižje-Avstrijskem je cesar v
svojem in v imenu cesarice daroval 6000
goldinarjev.

Dunaj, 4. julija. V državnem zboru je
Plener stavil predlog, da se na državne
troške v poslopju državnozbornske palače po-
stavi doprni kip dr. Herbsta. Predlog se je
izročil budžetnemu odseku.

Dunaj, 4. julija. Poročilo nekega da-
našnjega lista o pogajanju ministerskega
predsednika z levičarskimi vodjami se v
vladnih krogih in v izjavi združene nemške
levice imenujejo kot popolnem nekorektna.

Praga, 3. julija. Včeraj so bili obsojeni
oni štirje delavci, ki so pri Příbramu vsled
nepredvidnosti provzročili grozno nesrečo.
Križ je bil obsojen na tri leta, Kadlec na

dve leti, Havelka na poldrugo leto, Nosek
na tri mesece.

Budimpešta, 4. julija. V gorenji zbor-
nici je pri budžetni debati knez-primas po-
jasnil svoj nasvét zaradi naznanjanja drugo-
verskih krstov in konstatoval, da se sv. oče
ne vtika v notranje ogerske zadeve.

Stuttgart, 3. julija. Ko se je včeraj
kraljica peljala na izprehod, zlomila se je
zadnja os; kočijaž je padel z voza, konja sta
se splašila. Kraljica zgrabi vajete in ustavi
konja. Služabnik in kočijaž sta lahko ran-
jena.

Umrli so:

30. junija. Spiridijon Pessiak, zasebnik, 70½ leta, sv.
Petra cesta 35, bronhitis.

1. julija. Matilda Galjot, delavčeva hčl, 5 mesecev, Du-
najska cesta 35, katar v želodeu in črevih. — Martin Zu-
panič, hlapec, 62 let, Kravja dolina 11, jetika. — Janez
Kobal, strugar, 59 let, Kravja dolina 11, paranoja.

V bolnišnici:

28. junija. Andrej Dolinar, kajzar, 40 let, pyaemie.
30. junija. Ivana Gajtanovič, delavka, 58 let, carcinoma
ventriculi.

Tujci.

1. julija.

Pri **Matiču:** pl. Pechman; dr. Köttendorf, odvetnik, s
soprogo; Schafranek, Reiter, potovalca; Opečnik in Heinrich,
trgovca, z Dunaja. — Kavčič s sinom, in Gandini, okrajni
sodnik, iz Idrije. — Stand, stražmešter, z Jesenia. — Steuer iz
Prage. — Schmedic, poštni oficijal, iz Gradca. — Blaž iz Bu-
dimpešte. — Fern, zastopnik, iz Celovca. — Crevato, civilni
geometer, s soprogo, iz Vodnjana. — Aleksander in Rihard
Scharfing s soprogo iz Berolina. — Erzecker iz Solnograda.
Ibher, trgovec, iz Monakovega. — Gospa pl. Ritter, zasebnica,
z nečakinjo, iz Škofje Loke. — Hinz zasebnik, iz Samare.

Pri **Stonu:** Tschepfer, Infanger, Ullman s soprogo;
Friedman, potovalec, z Dunaja. — Schachermayer, Luxardo in
Wilfan iz Pulja. — Mahkovec, komisar, s soprogo, in Schmi-
dinger, polkovni zdravnik, s soprogo, iz Spljeta. — Ivanuš iz
Ptuja. — Badišič, tovarnar, iz Kamnika. — Malli iz Tržiča.
— Pangratz iz Zagreba. — Van der Werth, lekarnarjeva so-
proga, s svakinjo, iz Kostanjevice. — Bratina z rodbino iz
Trsta. — Paccanan iz Benetk. — Mestrovich iz Zadra. — Töpfer,
potovalec, iz Budimpešte.

Pri **Južnem kolodvoru:** Neubauer, inženér, z Du-
naja. — Novotny iz Gorice.

Pri **Bavarskem dvoru:** Mihor, zasebnica, z Gorenje-
Avstrijskega.

Pri **Virantu:** Smola, graščak, z Grebena pri Novem
Mestu

Stanje avstro-ogerske banke

dné 30. junija 1892.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld. 410,969.000 (+ 1,256.000)
Kovinski zaklad	246,768.000 (+ 1,035.000)
Listnica	151,190.000 (+ 9,585.000)
Lombard	24,949.000 (+ 1,421.000)
Dávka prosta bančna rezerva	gld. 44,839.000 (— 9,887.000)

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočá
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Št. 2186.

Oklic.

310 1

Prostovoljna dražba v zapuščno zamrlega gosp. **Jakoba Lukana**,
okrožnega zdravnika v St. Vidu pri Zatičini, spadajoče premične, pritkne,
tako živine, vozov, strojev, pridelkov na polju in travnikih itd.
vršila se bo dné **7. julija 1892 dopoldne ob 8. uri v St. Vidu**
pri Zatičini in če potrebno nastopne dni.
Kupci vabijo se k tej dražbi; s tem, da se oddá vsaka reč le proti gotovi
plačl, ter ima kupec kupljeno stvar takoj od-traniti.

C. kr. okr. sodišče v Zatičini,
dné 2. julija 1892.

Dunajska borza.

Dne 4. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld. 45 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 25 "
Zlata renta 4%, davka prosta	112 " 80 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 90 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	996 " — "
Kred. tne akcije, 160 gld.	315 " 35 "
London, 10 funtov strl.	119 " 60 "
Napoleonkor (20 fr.)	9 " 51 "
Cesarski cekini	5 " 68 "
Nemških mark 100	58 " 65 "

Dne 2. julija.

Ogerska zlata renta 4%	110 gld. 35 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 40 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 " 75 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma	" " 4½% 100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	189 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 25 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 15 "
Salmove srečke, 40 gld.	63 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	64 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2950	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 18 "
Laških lir 100	46 " — "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I. Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem
listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute
in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4½% zastavna pisma poštanske ogerske komer-
cijonalne banke.

4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne
banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podruž-
nice njene.

1860. leta promese

cele gld. 14½, petina gld. 4 in kolek 50 kr.

Glavni dobitek 300.000 gld. av. velj.

Žrebanje že dné 1. avgusta!